

Brüssel, 29.4.2016
SWD(2016) 143 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega rakendatakse 21. mai 2012. aasta (muudetud 8. mail 2013) kokkulepet, mille sõlmisid Euroopa Liidu põllumajandusühistute üldine liit (COGECA), Euroopa Transporditöötajate Föderatsioon (ETF) ja Euroopa Liidu kalandusettevõtete riiklike organisatsioonide ühendus (EUROPÊCHE) ning mis käsitleb Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 2007. aasta kalandustöö konventsiooni rakendamist

{ COM(2016) 235 final }

{ SWD(2016) 144 final }

Kommenteeritud kokkuvõte

ILO 2007. aasta kalandustöö konventsiooni rakendamist käsitleva ELi sotsiaalsete partnerite kokkuleppe proportsionaalse mõju hinnang.

A. Vajadus meetmete järele

Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kalandustöö konventsioon (konventsioon nr 188) võeti vastu 2007. aastal, et täiendada ja ajakohastada töötingimustega seotud rahvusvahelisi standardeid kõnealuses sektoris. Samal aastal käivitas komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 154 kohase ELi sotsiaalpartneritega konsulteerimise esimese etapi. ELi sotsiaalpartnereid kutsuti üles „uurima, kas oleks võimalik ühisalgatuse kaudu edendada hiljuti sõlmitud ILO kalandustöö konventsiooni (2007) sätete kohaldamist ELis“. Euroopa Transporditöötajate Föderatsioon (ETF), Euroopa Liidu kalandusettevõtete riiklike organisatsioonide ühendus (Europêche) ja Euroopa Liidu põllumajandusühistute üldine liit (COGECA) sõlmisid kokkuleppe 8. mail 2013 ja esitasid 10. mail 2013 komisjonile taotluse kokkuleppe ülevõtmiseks ELi õigusesse (direktiivi kaudu). Oma kokkuleppega soovisid ELi sotsiaalpartnerid ühendada sätted ELi õigustiku ja ILO konventsiooni nr 188 sätted.

Peamised kindlaks tehtud probleemid on õnnetuste ja kutsehaiguste ohtlikkus ja tõsidus ning nende muude majandussektoritega võrreldes tunduvalt suurem esinemissagedus. See toob kaasa töölt puudumise ja ennetähtaegse lahkumise sektorist, mistõttu suurenevad ettevõtjate ja sotsiaalkindlustussüsteemi kantavad kulud. Peamised tegurid on järgmised. 1. Tööga seotud tegurid: õnnetuste põhjuseks on sageli pikkadest töötundidest tulenev väsimus, ebarahuldav tervislik seisund või halvad ohutus- ja töötingimused. 2. Aeglane ratifitseerimine: kuna ratifitseerimine on olnud aeglane, ei ole jõustunud olemasolevad rahvusvahelised lepingud, mis käsitlevad laeva pardal töötavate isikute tervist ja ohutust. Prantsusmaa on ainus ELi liikmesriik, kes on konventsiooni nr 188 ratifitseerinud. 3. Killustatus: ELi tööõigust, töetervishoidu ja tööohutust käsitlevad õigusaktid, milles sätestatakse kõikide töötajate suhtes kohaldatavad eeskirjad, moodustavad killustatud raamistikku, mis ei ole täielikult kohandatud sektorite konkreetsete töötingimustele. Küsimustes, mis ei ole ELi õigusaktidega hõlmatud, on ELi liikmesriigid kehtestanud väga erinevad standardid.

Mida selle algatusega loodetakse saavutada?

Üldeesmärk: ELi liikmesriigi lipu all sõitvatel laevadel töötavate kalurite töö- ja elamistingimuste parandamine. Konkreetsed eesmärgid: 1) ELis kalurite tööohutuse ja tervisekaitse taseme parandamine ning 2) merekalandussektori töötingimustega sobiva konsolideeritud õigusraamistiku loomine.

Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?

Meetmete võtmise tulemusena loodaks merekalandussektori jaoks konsolideeritud õigusraamistik, mis vastab rahvusvahelistele standarditele ning hõlmab valdkondi, mis ei ole veel ELi tasandil reguleeritud, näiteks kalurite arstitõendid ja nende õigus laeva pardal meditsiiniabi osutamisele. Meetmetega kohaldatakse ELi aluslepinguid lähtuvalt kehtivatest rahvusvahelistest ja ELi standarditest ELi õigusraamistiku kehtestamine looks merekalandussektoris kõikide ELi liikmesriikide jaoks võrdsed tingimused. Kokkuleppe rakendamine aitab kiirendada rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimist. Samuti tugevdab see ELi juhtpositsiooni koostöös, mida tehakse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega rahvusvaheliste meetmete täitmise edendamiseks, sealhulgas inimõiguste austamise ning mere bioloogiliste ressursside kaitsmise ja majandamise tagamiseks.

B. Lahendused

Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?

Komisjon saab allkirjutanute taotluse, mis käsitleb kokkuleppe seadusandliku aktiga rakendamist, üksnes heaks kiita või tagasi lükata. Komisjon ei saa muuta kokkuleppe teksti. Seega on analüüsitud ainult ühte poliitikavarianti (st kokkuleppes kindlaks määratud meetmeid) ning seda on võrreldud alusstsenaariumiga (st ELi tasandil täiendavate meetmete võtmatajätmisega). Variantide võrdlusest võib järeldada, et kokkuleppe rakendamisega saavutatakse mõistlike üldkuludega seoses seotud eesmärgid ning asjakohane on kokkuleppe rakendamine direktiiviga.

Kes millist varianti toetab?

Kokkuleppe sõlmisid merekalandussektori ELi sotsiaalpartnerid.

- Euroopa Transporditöötajate Föderatsioon (ETF) esindab merekalandussektori töötajaid ning sellesse kuulub liikmeid 11 liikmesriigist (BE, BG, DE, DK, ES, FR, IT, NL, PL, PT ja UK).
- Europêche koondab nii väikesemahulise püügi kui massipüügiga tegelevaid kõnealuse sektori tööandjaid 11 liikmesriigist (BE, DE, DK, ES, FR, EL, IT, NL, PL, SE ja UK) ning veel kahest vaatlejastaatusega riigist (LV ja LT).
- COGECA esindab Euroopa põllumajandus-, metsandus- ja kalandussektori ning põllumajandusühistute üldisi ja konkreetseid huve ning sellesse kuulub liikmeid 11 liikmesriigist CY, DE, EE, ES, FR, EL, IE, IT, MT, NL ja

SI).

Kokku on esindatud 16 merekalandusega tegelevat liikmesriiki. Lisaks on ELi sotsiaaldialogis esindatud kaheksa liikmesriiki (ES, IT, PT, EL, FR, NL, PL ja UK), mis moodustavad sektorist tööhõive koondnäitajate poolest 84 % ja täistööaja ekvivalendi alusel 87 %. Seega võib järeldada, et kokkuleppe allkirjastanud sotsiaalpartnerid esindavad asjaomast sektorit ja neid on seega ELi toimimise lepingu artiklit 155 kohaselt õigus taotleda komisjonilt kokkuleppe rakendamiseks õigusakti koostamist. Kõik ELi liikmesriigid hääletasid 2007. aastal ILO konventsiooni nr 188 vastuvõtmise poolt. Prantsusmaa on ainus ELi liikmesriik, kes on selle ratifitseerinud. Mõned ELi liikmesriigid (UK, NL, EE ja DK) valmistuvad konventsiooni ratifitseerima.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Kokkuleppe tulemusena parandatakse merekalandussektori töötajate töö- ja elutingimusi seoses tööaja, vanuse alammäära, arstitõendite, riskihindamise ning laeva pardal meditsiiniabi osutamisega. Samuti luuakse sellega sektoris võrdsed võimalused, sest kehtestatakse ELi-üleised miinimumnõuded. Eri sidusrühmade jaoks on peamised eelised järgmised.

- **Tööandjate** jaoks vähenevad tööõnnetustest ja -vigastustest ning kutsehaigustest tulenevad hüvitiste, tootlikkuse kahanemise ja tööjõu voolavusega seotud kulud. Kutsehaiguse juhtumite vähendamine toob tööandjatele aastas hinnanguliselt 200 000 eurot kasu. Tööõnnetuste toimumissageduse muutus aitaks tööandjatel säästa üle 400 000 euro aastas. Analüüs näitab, et tööõnnetusi ja kutsehaiguste esinemissagedust vähendav mõju jääks kestma ning viie aasta jooksul aitaks see ära hoida 200–2000 tööõnnetust ja 300–1300 kutsehaiguse juhtu, tänu millele saaksid tööandjad 0,2–1,6 miljonit eurot kasu kutsehaiguste esinemissageduse vähenemisest ja 0,4–3,8 miljonit eurot kasu õnnetusjuhtumite arvukuse vähenemisest.
- **Töötajate** jaoks tooks kõnealune poliitikavariant tänu tööõnnetuste ja kutsehaiguste esinemissageduse vähenemisele kaasa väiksema töövõime kaotuse riski, mis võimaldaks neil sektoris kauem töötada ja suurendaks sektori atraktiivsust noorte ja oskustöötajate seas.
- **Riikide ametiasutuste** jaoks kaasneb kõnealuse poliitikavariandiga sotsiaal- ja tervishoiukulude vähenemine. Riikide ametiasutuste saadav kasu kestab analüüsitud viieaastasest ajavahemikust kauem ning haiglaraviga seotud kulude kokkuhoid ulatub viie aasta jooksul hinnangute kohaselt 0,2–1,5 miljoni euroni.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Üldiselt ei ole oodata, et kokkuleppe rakendamisega kaasneks märkimisväärne kulude suurenemine. Osa kuludest on ühekordsed (st kulud, mis on seotud kokkuleppe siseriiklike õigusaktidega rakendamisega) ja teatavad kulud korduvad (st korrapärast uuendamist vajavate arstitõenditega seotud kulud, kodumaale tagasisõitmisega seotud kulud jne). Kulud varieeruvad liikmesriigiti sõltuvalt sellest, mil määral nende siseriiklikud õigusaktid praegu kokkuleppele vastavad.

Prantsusmaa on ainus ELi liikmesriik, kes on konventsiooni ratifitseerinud. Mõned liikmesriigid (BE, DE, DK, EE, EL, FI, HR, LT, LV, NL ja PL) täidavad enamikku kokkuleppe sätteid, mistõttu on nende liikmesriikide jaoks kulud piiratud. Hispaania, Portugal, Itaalia ja Ühendkuningriigi peavad muutma oma õiguse mõningaid aspekte (st seoses arstitõendite väljaandmise ja kodumaale tagasi sõitmisega). Liikmesriikide jaoks, kes peavad muutma oma siseriiklike õigusakte, jääb kulu ühe töötaja või ettevõtte kohta siiski üldiselt proportsionaalseks saavutatava eesmärgiga. Kodumaale tagasisõitmisega kulu on hinnanguliselt 10 000 eurot ühe tagasisõidu kohta, mis moodustab aastas kokku 0,1 miljonit eurot. Arstitõendite väljaandmise hinnanguline kogumaksumus on 0,5 miljonit eurot aastas.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?

Peaaegu 90 % kõnealuse sektori ettevõtetest on mikroettevõtted, kellele kuulub ainult üks laev. Kuigi andmeid on vähe, võib eeldada, et suur osa kalalaevadest on omaniku käitatavad laevad (mille suhtes kokkuleppe sätteid ei kohaldata) või laevad, mida käitab kipper ning mille pardal töötab veel üks või kaks füüsilisest isikust ettevõtjat või palgatöötajat.

Kokkuleppe mõjutab peamiselt väikeettevõtteid, kus on palgatöötajaid või kus füüsilisest isikust ettevõtjad töötavad koos palgatöötajatega. Arvestades, et kokkuleppe üldine kvantitatiivne ja kvalitatiivne mõju ettevõtetele on piiratud ulatusega (kuigi kahtlemata avaldab kokkuleppe suuremat mõju VKEdele), on ebatõenäoline, et see vähendaks nende konkurentsivõimet. Lisaks antakse kokkuleppega liikmesriikidele võimalus rakendada kokkulepet järk-järgult teatavate kaluri- või laevakategooriate puhul.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Riikide ametiasutuste jaoks kaasnevad tööõnnetuste ja -vigastuste ning kutsehaiguste vähenemisega väiksemad sotsiaal- ja tervishoiukulud. Kui tegu ei ole haiglaravikuludega (vt märge eespool), on tööõnnetuste ja -vigastuste ning kutsehaiguste raviga seotud kulude suurust keeruline hinnata.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Võttes arvesse, et kokkuleppe üldine kvantitatiivne mõju ettevõtetele on piiratud ulatusega, ei avalda kokkuleppe rakendamine eeldatavasti tarbijatele mõju kala hinna kaudu. Samuti ei oodata, et kokkuleppel oleks mõju, mis

soodustab tegevuse ümberpaiknemist, st töötajate saamist füüsilisest isikust ettevõtjateks.

D. Järeldused

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Euroopa Komisjon jälgib pärast tööturu osapooltega Euroopa tasandil konsulteerimist kokkulepet rakendava direktiivi rakendamist. Euroopa Komisjon hindab kokkulepet rakendavat direktiivi viis aastat pärast selle jõustumist.